

46. møde

Tirsdag den 20. januar 1981 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Tilvejebringelse af egenfinansiering ved om- og tilbygningsarbejder m.v. ved eget arbejde).

(Lovforslag nr. L 109).

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v. (Ophævelse af adgang til afskrivning på hoteller, der er opdelt i ejerlejligheder, m.v.)

(Lovforslag nr. L 110).

3) Første behandling af:

Forslag til lov om forbud mod arbejdsstandsninger m.v. på sygehuse og plejehjem [af Glistrup (FP) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 90).

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Medlem af folketinget *Poul Dalsager* har meddelt mig, at han ønsker at nedlægge sit mandat som medlem af folketinget fra og med den 21. januar 1981.

I skrivelse af 15. januar meddeler socialministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.v. (Begrænsning af klageadgangen).

(Lovforslag nr. L 121).

Forslag til lov om ændring af lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender. (Nævnenes sammensætning og funktionsperiode m.v.).

(Lovforslag nr. L 122).

I skrivelse af 15. januar meddeler justitsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ikrafttræden for Grønland af lov om sindssyge personers hospitalsophold.

(Lovforslag nr. L 123).

Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen.

(Lovforslag nr. L 124).

Medlemmer af folketinget *Ivar Hansen*, (V), *Brixtofte*, (V), *Christophersen* (V), *Ellemann-Jensen* (V) og *Anders Poulsen* (V) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udsættelse af 17. alm. vurdering.

(Beslutningsforslag nr. B 55).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m. v. (Begrænsning af klageadgangen).

(Lovforslag nr. L 121).

Samtidig skal jeg fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender. (Nævnenes sammensætning og funktionsperiode m. v.).

(Lovforslag nr. L 122).

Sammenhængen mellem de to lovforslag er, at de begge berører spørgsmål i forbindelse med klage over afgørelser i sociale sager, og formålet med ændringerne er at gennemføre en forenkling af reglerne.

Efter forslaget til ændring af ankestyrelsesloven, der også ændrer bistandsloven, dagpengeloven, de sociale pensionslove og børnetilskudsloven, vil reglerne blive mere

[Socialministeren]

klare og overskuelige, og det vil være muligt at nå til en hurtigere og mere effektiv behandling af klagerne. Det betyder, at ventetiden for afgørelserne bliver kortere, idet den sociale ankestyrelse vil få færre sager til behandling og derfor vil kunne fremskynde behandlingen af disse sager.

I den senere tid er indbragt så mange sager, at ekspeditionstiden er blevet for lang. Det er utilfredsstillende for dem, der må vente på en afgørelse, et forhold, som også folketingets ombudsmand har rettet kritik imod.

Forenklingen sker ved, at adgangen til at indbringe en afgørelse for højere instans begrænses. Som det fremgår af det følgende, vil der ikke derved blive tale om en ændring af retssikkerheden for den enkelte. Med hensyn til sager, i hvilke den sociale ankestyrelse er første klageinstans, foretages der ingen ændring.

Afgørelser truffet af de sociale myndigheder i København og på Frederiksberg og afgørelser truffet af revaliderings- og pensionsnævnen over hele landet vil derfor fortsat kunne indbringes for den sociale ankestyrelse.

Afgørelser, som de sociale udvalg træffer efter den sociale lovgivning, vil normalt kunne indbringes for amsankenævnene og nævnenes afgørelser for den sociale ankestyrelse.

Virkingen af ankereglerne har været fulgt i de senere år, og efter de erfaringer, socialministeriet og styrelserne under ministeriet har gjort, synes det rimeligt at foretage visse ændringer. Dette støttes også af undersøgelser, som administrationsdepartementet har foretaget, og som nylig er offentliggjort.

Efter forslaget skal en begrænsning af klageadgangen ske ved, at afgørelser efter den sociale lovgivning som hovedregel kun skal kunne indbringes for én ankeinstans. Afgørelser truffet af de sociale udvalg vil fortsat kunne indbringes for amsankenævnene, mens nævnenes afgørelser ikke skal kunne efterprøves af den sociale ankestyrelse. Der er dog den vigtige undtagelse, at principielle sager, i hvilke afgørelsen vil være retningsgivende for de kommunale sociale myndigheder, kan efterprøves, idet ankestyrelsen kan give tilladelse til, at amsankenævnenes afgørelser af principielle sager indbringes for styrelsen. Afgørelsen af, om ankestyrelsen anser en sag for principiel, skal træffes inden 14 dage efter sagens modtagelse. Denne korte frist er fastsat, for at den, der indbringer en

afgørelse, hurtigt kan få at vide, om sagen er principiel og derfor kan modtages til behandling.

Foruden at fastslå, at der som hovedregel kun skal være én ankeinstans, indeholder lovforslaget regler om begrænsninger af klageadgangen ved, at enkelte områder henlægges til de lokale myndigheders endelige afgørelse, dvs. helt uden mulighed for anke. Det drejer sig om afgørelser på områder, hvor de lokale myndigheder er de bedst egnede til at træffe afgørelse på grund af deres særlige kendskab til den enkeltes forhold.

I første omgang vil de ressourcer, der bliver ledige ved gennemførelsen af forslaget, blive anvendt til at nedsætte ventetiden for afgørelser, hvor ankestyrelsen er første klageinstans. For den enkelte vil gennemførelsen af de foreslåede begrænsninger i klageadgangen derfor betyde, at sagerne hurtigere vil foreligge endeligt afgjort. Ved reglen om, at principielle sager kan behandles af den sociale ankestyrelse, opnås, at der skabes ensartede retningslinjer, som amsankenævnene kan følge. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at reglerne om offentliggørelse af afgørelser er ved at blive gennemgået, og at der sigtes på, at systemet kan komme til at virke hurtigt og effektivt.

Det er min hensigt nøje at følge virkningen af de foreslåede ændringer, og socialministeriet vil sammen med administrationsdepartementet løbende vurdere ordningen i en 2-årig periode for at tage stilling til, om yderligere ændringer er ønskelige.

Forslaget til ændring af den sociale styrelseslov indeholder en regel, der også vil få betydning for behandlingen af ankesager, idet det bestemmes, at statsamtmanden bliver formand for amsankenævnet. Et formål hermed er at medvirke til, at der kan blive en større ensartethed i nævnenes afgørelser. Det er mit indtryk, at der har været nogen uensartethed i nævnenes holdning, og dette bekræftes også af den tidligere nævnte undersøgelse, som finansministeriets administrationsdepartement nylig har gennemført som led i departementets turnusgennemgang af socialministeriets område.

Spørgsmålet om at overflytte nævnenes sekretariatsfunktioner fra amsrådenes administration til statsamterne har været drøftet.

Det er vigtigt at stræbe efter ensartethed i de sociale afgørelser i det omfang, det er mu-

[Socialministeren]

ligt, og jeg finder, at dette synspunkt yderligere får tyngde, når det sammenholdes med forslaget til begrænsning af klageadgangen.

Forslaget til ændring af den sociale styrelseslov medtager yderligere nogle ændringer, som ikke direkte har forbindelse med anke-reglerne, men som drejer sig om nogle administrative forhold, som jeg har fundet det ønskeligt at ændre.

Det foreslås, at amtsrådene og kommune-foreningerne stilles frit med hensyn til, hvilke repræsentanter de vil udpege som medlemmer af revaliderings- og pensionsnævne og amtsankenævne, idet de hidtidige begrænsninger, hvorefter disse repræsentanter skal være medlemmer af henholdsvis amtsrådets social- og sundhedsudvalg eller kommunalbestyrelserne i amtskommunen, ikke anses for nødvendige.

Samtidig foreslås funktionsperioden for nævne ændret til en 4-årig periode, som løber fra den førstkommande 1. april efter påbegyndelsen af en kommunal valgperiode. Herved sikres det, at amtsrådene og kommunalbestyrelserne får mulighed for at vælge deres repræsentanter til nævne i begyndelsen af deres funktionsperiode. I tilknytning hertil er der i lovforslaget indsat en overgangsbestemmelse, hvorefter funktionsperioden for de siddende nævn forlænges fra udgangen af 1981 til udgangen af marts 1982.

Efter forslaget sker der en tydeliggørelse af amtsrådets funktioner, således at det kommer til at fremgå af loven, at disse består i, at amtsrådet kan vejlede kommunerne i sociale og sundhedsmæssige anliggender.

Endelig foreslås det rådgivende nævn til bedømmelse af kvalifikationer hos ansøgere til stillingen som leder af amtskommunens social- og sundhedsforvaltning m. v. ophævet. Nævnet havde en funktion i forbindelse med opbygningen af amtssocialcentre, men kan ikke længere anses for nødvendigt.

Jeg skal hermed anbefale de to lovforslag til folketingets velvillige og hurtige behandling.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ikrafttræden for Grønland af lov om sindssyge personers hospitalsophold.

(Lovforslag nr. L 123).

Lovforslaget har til formål udtrykkeligt at regulere retsstillingen for psykiatriske patienter i Grønland.

Der har indtil for nylig ikke i Grønland været hospitaler, som kunne modtage psykiatriske patienter til egentlig behandling. I foråret 1980 blev der imidlertid gennemført en udvidelse af Dronning Ingrid's Hospital i Godthåb, således at grønlandske psykiatriske patienter nu også kan behandles i deres hjemlige miljø.

På den baggrund foreslås det, at reglerne til sikring af sådanne patienters retsstilling, der gælder i de øvrige dele af riget, nu sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de særlige grønlandske forhold gør nødvendige.

Der kan i den forbindelse navnlig peges på, at der som følge af de vanskelige trafikale og klimatiske forhold i Grønland i uheldige tilfælde kan gå op til flere uger, før en beslutning om at indlægge en psykiatrisk patient kan gennemføres i praksis ved, at patienten overføres til den psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital. Det er derfor fundet nødvendigt, at der i den grønlandske lov medtages særlige regler, der sikrer patienters retsstilling i denne periode.

Lovforslaget bygger på et udkast, der er udarbejdet af det grønlandske lovudvalg, og Grønlands hjemmestyre har tiltrådt, at loven om sindssyge personers hospitalsophold sættes i kraft for Grønland med de her foreslåede ændringer.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt kan henvise til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen.

(Lovforslag nr. L 124).

Forslaget indebærer, at den revision af lov om offentlighed i forvaltningen, som skulle have fundet sted i indeværende folketingsår, udskydes til folketingsåret 1981-82.

Som bekendt var det oprindeligt fastsat i offentlighedsloven, at forslag om revision af loven skulle fremsættes for folketinget i fol-